

REZOLUȚIA (UE) 2023/1954 A PARLAMENTULUI EUROPEAN**din 10 mai 2023****conținând observațiile care fac parte integrantă din decizia privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului întreprinderii comune „Tehnologii digitale esențiale” (înainte de 30 noiembrie 2021: întreprinderea comună ECSEL) aferent exercițiului financiar 2021**

PARLAMENTUL EUROPEAN,

- având în vedere decizia sa privind descărcarea de gestiune pentru execuția bugetului Întreprinderii comune „Tehnologii digitale esențiale” aferent exercițiului financiar 2021,
  - având în vedere articolul 100 și anexa V la Regulamentul său de procedură,
  - având în vedere raportul Comisiei pentru control bugetar (A9-0082/2023),
- A. întrucât Întreprinderea comună „Componente și sisteme electronice pentru o poziție de lider a Europei” (ECSEL) a fost înființată în cadrul programului Orizont 2020 la 6 mai 2014 prin Regulamentul (UE) nr. 561/2014 al Consiliului ⁽¹⁾, intrat în vigoare la 27 iunie 2014, anume până la 31 decembrie 2024; întrucât ECSEL a înlocuit și a succedat întreprinderilor comune ENIAC și ARTEMIS, care au fost desființate la 26 iunie 2014; întrucât, în noiembrie 2021, Întreprinderea comună „Tehnologii digitale esențiale” (întreprinderea comună TDE) a fost înființată în cadrul programului Orizont Europa prin Regulamentul (UE) 2021/2085 al Consiliului ⁽²⁾, pentru a înlocui ECSEL, pentru perioada care se încheie la 31 decembrie 2031;
- B. întrucât întreprinderea comună TDE este un parteneriat public-privat, care gestionează un program pentru cercetare și inovare menit să consolideze autonomia strategică a Uniunii în sectorul componentelor și sistemelor electronice; întrucât întreprinderea comună TDE trebuie să abordeze teme clar definite, care să permită industriei europene în general să proiecteze, să producă și să utilizeze cele mai inovatoare tehnologii în domeniul componentelor și al sistemelor electronice;
- C. întrucât membrii întreprinderii comune TDE sunt Uniunea, reprezentată de Comisie, statele participante și trei asociații industriale – Platforma tehnologică europeană pentru integrarea sistemelor inteligente (EPoSS), Asociația pentru Activități Europene în domeniul Nanoelectronicii (AENEAS) și asociația industrială *Inside*, reprezentând părți interesate din domeniul microelectronicii și nanoelectronicii, al sistemelor inteligente integrate și al sistemelor integrate/ciber-fizice;
- D. întrucât contribuția financiară a Uniunii la întreprinderea comună TDE, inclusiv creditele SEE, pentru acoperirea costurilor administrative și operaționale este de cel mult 1,8 miliarde EUR, în care este cuprinsă și o sumă maximă de 26,331 de milioane EUR pentru costurile administrative; întrucât membrii privați ai întreprinderii comune TDE contribuie sau se asigură că entitățile lor constitutive sau afiliate contribuie cu cel puțin 2,5 miliarde EUR la întreprinderea comună TDE; întrucât membrii privați efectuează sau se asigură că entitățile lor constitutive și afiliate aduc o contribuție financiară de până la 26,331 de milioane EUR pentru costurile administrative ale întreprinderii comune TDE pentru perioada de 10 ani;

Generalități

1. felicită Consiliul pentru modul în care a tratat propunerea de regulament al Parlamentului European și al Consiliului de stabilire a unui cadru de măsuri pentru consolidarea ecosistemului european al semiconductorilor (Actul privind cipurile);

⁽¹⁾ Regulamentul (UE) nr. 561/2014 al Consiliului din 6 mai 2014 privind înființarea întreprinderii comune ECSEL (JO L 169, 7.6.2014, p. 152).

⁽²⁾ Regulamentul (UE) 2021/2085 al Consiliului din 19 noiembrie 2021 de instituire a întreprinderilor comune din cadrul programului Orizont Europa și de abrogare a Regulamentelor (CE) nr. 219/2007, (UE) nr. 557/2014, (UE) nr. 558/2014, (UE) nr. 559/2014, (UE) nr. 560/2014, (UE) nr. 561/2014 și (UE) nr. 642/2014 (JO L 427, 30.11.2021, p. 17).

2. recunoaște că programul Orizont Europa prevede obiective ambițioase pentru întreprinderea comună TDE, care pot fi atinse numai dacă sunt concepute și aplicate soluții eficace care să remedieze deficiențele sistemelor de control intern și să pregătească terenul pentru provocările viitoare generate de extinderea responsabilităților, de exemplu în domeniul gestionării și planificării resurselor umane; subliniază, în acest context, că cerințele de calcul și de raportare deosebit de complicate și împovărătoare prezintă un risc semnificativ de eroare și solicită așadar întreprinderii comune TDE să analizeze posibilitățile de simplificare unde este posibil și compatibil cu cadrul juridic în vigoare;
3. constată că, în rândul întreprinderilor comune, nu există o definiție armonizată a „costurilor administrative”, anume o bază pentru calcularea contribuțiilor financiare ale membrilor săi și o condiție prealabilă pentru obținerea unor cifre comparabile; în acest sens, propune să se întocmească orientări comune pentru ca toate întreprinderile comune să adopte o abordare armonizată la clasificarea anumitor categorii de cheltuieli administrative, ca, de pildă cheltuielile pentru consultări, studii, analize, evaluări și asistență tehnică;

Gestiunea bugetară și financiară

4. salută faptul că conturile anuale ale întreprinderii comune TDE prezintă în mod fidel, sub toate aspectele semnificative, situația financiară a acesteia la 31 decembrie 2021, precum și rezultatele operațiunilor sale, fluxurile sale de numerar și modificările în structura activelor nete pentru exercițiul încheiat la această dată, în conformitate cu dispozițiile regulamentului său financiar și cu normele contabile adoptate de contabilul Comisiei și că operațiunile subiacente conturilor sunt conforme cu legile și reglementările în vigoare sub toate aspectele semnificative;
5. constată că bugetul total disponibil al întreprinderii comune TDE pentru exercițiul financiar 2021, care include creditele reportate din anii anteriori, veniturile alocate și realocările pentru anul următor, a inclus 218,3 milioane EUR pentru credite de angajament și 199,3 milioane EUR pentru credite de plată și că rata de executare a fost de 99,4 % (față de 99,59 % în 2020) pentru creditele de angajament și de 84 % (față de 88,63 % în 2020) pentru creditele de plată;
6. constată din raportul Curții de Conturi (raportul Curții) că, la sfârșitul exercițiului 2021, întreprinderea comună TDE a închis financiar proiectele în curs din Al șaptelea program-cadru pentru cercetare și dezvoltare tehnologică; constată că, pe baza costurilor totale ale activităților semnate în Al șaptelea program-cadru pentru cercetare și dezvoltare tehnologică (PC7) și a plăților efective efectuate de întreprinderea comună TDE și de predecesorii săi (ENIAC, ARTEMIS și ECSEL) pentru cofinanțarea acestor activități, contribuțiile finale ale membrilor sunt estimate la 564,3 milioane EUR pentru Uniune, la 812,5 milioane EUR pentru statele participante și la 2 202,4 milioane EUR pentru contribuțiile în natură pentru membrii privați;
7. observă că, la sfârșitul exercițiului 2021, suma angajată integral de întreprinderea comună TDE se ridică la 1 170 de milioane EUR din contribuția maximă a UE pentru acorduri de grant semnate în cadrul programului Orizont 2020; constată că, din această sumă, în următoarele exerciții mai rămân de plătit aproximativ 190,3 milioane EUR (16,6 %);
8. ia act de rata de execuție de 85 % a bugetului întreprinderii comune TDE pentru plăți disponibil pe 2021 pentru proiectele de sub umbrela programului Orizont 2020; constată că întreprinderea comună TDE nu a avut deloc credite de angajament operaționale în 2021, întrucât își terminase ultima cerere de propuneri înainte de sfârșitul exercițiului 2020;
9. ia act din raportul Curții că, la sfârșitul exercițiului 2021, contribuțiile în natură potențiale finale ale membrilor privați pentru activitățile operaționale din cadrul programului Orizont 2020 au fost estimate la 1 594,2 milioane EUR; constată că întreprinderea comună TDE poate calcula și valida doar quantumul efectiv al contribuțiilor în natură din partea membrilor privați după efectuarea tuturor plăților atât de către întreprinderea comună, cât și de către statele participante, și după ce s-au primit toate certificatele de final de proiect și informațiile conexe; constată în acest context și având în vedere că doar un număr limitat de proiecte din cadrul Orizont 2020 fuseseră finalizate până la sfârșitul exercițiului 2021, contribuțiile în natură din partea industriei care erau validate se ridicau la 300,6 milioane EUR; constată că, la sfârșitul exercițiului 2021, contribuțiile în natură cumulate estimate (nevalidate încă) ale membrilor privați erau în valoare de 968,2 milioane EUR, pe baza unei metodologii *pro rata temporis* adoptate de Consiliul de conducere al întreprinderii comune TDE;

10. constată că statele participante semnaseră, până la sfârșitul anului 2021, angajamente contractuale în valoare de 1 106,2 milioane EUR și declaraseră în total contribuții financiare în valoare de 450,2 milioane EUR, pe care le-au plătit direct beneficiarilor naționali ai proiectelor Orizont 2020 pe care le-au sprijinit; constată că diferența care exista la sfârșitul lui 2021 între valoarea contribuției financiare a statelor participante și contribuția financiară a UE, în sumă de 1 058,1 milioane EUR, se explică prin faptul că majoritatea statelor participante recunosc și raportează întreprinderii comune TDE costurile lor doar la finalizarea proiectelor Orizont 2020 pe care le sprijină;

Achizițiile publice și personalul

11. ia act de faptul că achizițiile publice și contractele sunt gestionate în conformitate cu dispozițiile regulamentului financiar al întreprinderii comune TDE și sunt coordonate în cadrul echipei sale administrative și financiare;
12. ia act de faptul că întreprinderea comună TDE, pentru a-și atinge obiectivele și pentru a-și finanța în mod adecvat operațiunile și infrastructura, a alocat fonduri pentru a achiziționa serviciile și bunurile necesare; ia act de faptul că, așa cum o cer principiile bunei gestiuni financiare și al eficienței, întreprinderea comună TDE a utilizat în cea mai mare măsură posibilă diferitele acorduri privind nivelul serviciilor încheiate deja cu serviciile competente ale Comisiei, precum și cu membrii săi privați și a recurs la contracte-cadru interinstituționale (cum ar fi servicii și echipamente informatice, servicii de personal interimar, servicii de audit extern); ia act de faptul că, în contextul sanitar cauzat de pandemia de COVID-19 și restricțiile impuse, majoritatea reuniunilor și evenimentelor au avut loc de la distanță și doar foarte puține misiuni au avut loc în ultimul trimestru al anului 2021, an în care întreprinderea comună TDE a desfășurat foarte puține proceduri de achiziții, în principal pentru contracte cu valoare scăzută;
13. ia act de faptul că, în mai 2021, au fost lansate două proceduri negociate cu o valoare foarte scăzută pentru atribuirea a două contracte de sprijin logistic și pentru crearea de materiale video în contextul organizării versiunii digitale a „Simpozionului 2021 al Întreprinderii comune ECSEL”, iar în septembrie 2021 ECSEL a lansat o procedură de negociere pentru un contract cu valoare scăzută legat de organizarea unui seminar la nivel înalt;
14. constată din raportul Curții că, la 31 decembrie 2021, întreprinderea comună TDE dispunea de un efectiv de 29 de persoane, printre care agenți temporari și contractuali și experți naționali detașați; constată, pe baza raportului anual de activitate, că, în 2021, Întreprinderea comună ECSEL a recrutat doi agenți contractuali pentru posturi de asistent financiar/administrativ (posturi vacante); ia act de faptul că recrutarea a fost finalizată în trimestrul al patrulea al anului 2021; ia act de faptul că doi agenți temporari au ieșit la pensie și că unul a fost deja înlocuit;
15. constată cu îngrijorare că, în perioada 2018-2021, rata medie anuală a personalului interimar pentru toate întreprinderile comune a rămas ridicată, situându-se la aproximativ 11 % din personalul statutar; reamintește că numărul mare de agenți contractuali tinde să accentueze în bună măsură rata de rotație a personalului întreprinderii comune TDE și să destabilizeze și mai mult situația ocupării posturilor; subliniază, în plus, că recurgerea la personal interimar ar trebui să rămână o soluție temporară, în caz contrar aceasta putând afecta negativ performanța generală a Întreprinderii comune, de exemplu în ceea ce privește conservarea de competențe-cheie, canale neclare de responsabilitate, posibile litigii judiciare și o eficiență mai scăzută a personalului;
16. ia act din raportul Curții că, în urma propunerii Comisiei ⁽³⁾ de modificare a Regulamentului (UE) 2021/2085, întreprinderea comună TDE va fi transformată în Întreprinderea comună pentru cipuri, care va avea un nou mandat - de a pune în aplicare inițiativa „Cipuri pentru Europa” sub umbrela noului cadru financiar multianual (CFM) 2021-2027; salută aici faptul că întreprinderea comună TDE va sprijini dezvoltarea de tehnologii ale semiconductorilor de viitoare generație, ceea ce ar trebui să amelioreze capacitatea Uniunii de producție a cipurilor; constată că, conform acestei propuneri, întreprinderea comună TDE va lansa proiecte în valoare de aproximativ 10,9

⁽³⁾ Propunere de regulament al Consiliului de modificare a Regulamentului (UE) 2021/2085 de instituire a întreprinderilor comune din cadrul programului Orizont Europa în ceea ce privește întreprinderea comună pentru cipuri, COM(2022) 47 din 8 februarie 2022.

miliarde EUR în noul CFM 2021-2027, și ar trebui să recruteze 19 noi angajați pentru a atinge efectivul de personal statutar planificat de 50 de persoane până în 2025; se declară preocupat de faptul că, întrucât întreprinderea comună TDE avea un efectiv de doar 29 de angajați (13 agenți temporari și 16 agenți contractuali) la sfârșitul exercițiului 2021, este posibil ca aceasta să se confrunte cu mari dificultăți în materie de resurse umane în gestionarea acestor noi recrutări, pe lângă noile procese operaționale și administrative care urmează să fie stabilite;

17. constată din raportul anual de activitate pe 2021, în ceea ce privește echilibrul de gen, că numărul expertelor din întreprinderea comună TDE a crescut în comparație cu anul precedent, atât relativ, cât și în cifre absolute; regretă că procentul de 19,4 % este în continuare unul scăzut și solicită eforturi mai multe din perspectiva echilibrului de gen;
18. constată că, din 2016, întreprinderile comune nu și-au plătit partea care le revine din contribuțiile angajatorilor pentru personalul lor către sistemul de pensii al Uniunii, care corespunde raportului dintre veniturile lor subvenționate de state terțe și veniturile lor totale, deoarece Comisia nici nu a prevăzut aceste cheltuieli în bugetul întreprinderilor comune, nici nu a solicitat oficial plățile; solicită Comisiei să ia măsuri pentru a evita probleme similare în viitor;

Controalele interne

19. constată din raportul Curții că acordurile administrative încheiate de întreprinderile comune ARTEMIS și ENIAC cu autoritățile naționale de finanțare (ANF) continuă să se aplice în urma fuziunii lor pentru a forma ECSEL; constată că, în temeiul acestor acorduri, strategiile de audit ex-post ale întreprinderilor comune ARTEMIS și ENIAC se bazează în mare măsură pe auditul declarațiilor de cheltuieli aferente proiectelor care este efectuat de autoritățile naționale de finanțare; regretă că diferențele semnificative de la nivelul metodologiilor și al procedurilor utilizate de către ANF nu permit Întreprinderii comune ECSEL să calculeze o rată de eroare ponderată unică și fiabilă și nici o rată de eroare reziduală pentru plățile din Al șaptelea program-cadru pentru cercetare și dezvoltare tehnologică și că, întrucât plățile totale ale Întreprinderii comune din 2021 aferente închiderii proiectelor rămase în Al șaptelea program-cadru pentru cercetare și dezvoltare tehnologică se ridicau la doar 0,6 milioane EUR (0,4 % din totalul plăților operaționale), ele nu reprezentau un risc de erori semnificative în 2021;
20. observă din raportul anual de activitate că Serviciul comun de audit al DG pentru Cercetare și Inovare a Comisiei realizează auditurile ex-post privind plățile din programul Orizont 2020; regretă că din rezultatele auditului de la sfârșitul anului 2021 reiese că întreprinderea comună TDE a raportat o rată de eroare reprezentativă pentru programul Orizont 2020 de 2,2 % (față de 2,68 % în 2020) și o rată de eroare reziduală de 1,2 % (față de 1,25 % în 2020);
21. ia act de faptul că, pentru a evalua controalele operaționale ale plăților efectuate de întreprinderea comună TDE, Curtea de Conturi (Curtea) a auditat, la nivelul beneficiarilor finali, plăți eşantionate aleatoriu efectuate în 2021 în programul Orizont 2020, pentru a corobora ratele de eroare ale auditurilor ex-post (în ceea ce privește operațiunile de plată a granturilor testate la beneficiari, pragul de raportare a erorilor cuantificabile este de 1 % din costurile auditate); regretă că, în două cazuri, Curtea a identificat și a cuantificat erori rezultate din supradeclararea costurilor cu personalul;
22. evidențiază că constatările Curții au confirmat erori sistemice persistente legate de costurile cu personalul declarate și că, în special, întreprinderile mici și mijlocii (IMM) și noii beneficiari sunt mai expuși la erori decât alți beneficiari, subliniază că astfel de erori reapar periodic și în rapoartele anuale anterioare ale Curții începând cu 2017; evidențiază, prin urmare, că simplificarea normelor programului Orizont 2020 pentru declararea costurilor cu personalul și recurgerea pe scară mai largă la opțiunile simplificate în materie de costuri reprezintă o condiție prealabilă pentru stabilizarea ratelor de eroare sub pragul de semnificație; reliefează că întreprinderea comună TDE ar trebui să își consolideze sistemele de control intern pentru a aborda riscul crescut în ceea ce privește IMM-urile și noii beneficiari și încurajează ferm utilizarea instrumentului *Personnel Costs Wizard* de către anumite categorii de beneficiari care sunt mai predispuse la erori, cum ar fi IMM-urile și noii beneficiari; salută faptul că, în 2022, toate întreprinderile comune au început să pună în aplicare acțiuni de reducere a ratei de eroare în conformitate cu măsura propusă de Curte, inclusiv explorarea opțiunilor unor forme simplificate de costuri, cum ar fi costurile unitare, sumele forfetare și ratele fixe;

23. constată, pe baza raportului anual de activitate, că, în 2021, Întreprinderea comună ECSEL a evaluat eficacitatea sistemelor sale de control intern în baza cadrului revizuit; subliniază că obiectivul general al exercițiului de autoevaluare a fost acela de a înțelege dacă toate principiile sunt active și funcționale; ia act de faptul că exercițiul s-a bazat în principal pe autoevaluarea indicatorilor de monitorizare și pe analiza rapoartelor de către serviciul de audit intern, Curtea și auditorii externi și s-a bazat pe alte dovezi, cum ar fi registrul excepțiilor, exercițiul de evaluare a riscurilor, urmărirea acțiunilor, recomandări, constatări și pe discuții cu conducerea cu privire la activitățile și obiectivele Întreprinderii comune ECSEL;
24. felicită Întreprinderea comună ECSEL pentru că a efectuat o evaluare a sistemului său de control intern pentru exercițiul de raportare și a concluzionat că componentele și principiile sunt active și funcționează conform așteptărilor;

Auditul intern

25. ia act de faptul că Serviciul de audit intern al Comisiei îndeplinește rolul de auditor intern al întreprinderii comune TDE, astfel cum se prevede la articolul 28 din regulamentul său financiar; constată că, în octombrie 2021, directorul executiv al ECSEL a informat auditorii interni cu privire la cele mai recente evoluții importante din cadrul Întreprinderii comune și la rezultatele celui mai recent exercițiu de evaluare a riscurilor;

Noul sistem centralizat de gestiune privind contribuțiile financiare ale statelor participante

26. constată din raportul Curții că, în conformitate cu Regulamentul-cadru privind programul Orizont Europa și cu Regulamentul (UE) 2021/2085, întreprinderea comună TDE are obligația de a introduce un nou proces de gestiune centralizat, și anume sistemul CMFC (*Central Management of Financial Contributions*), cu ajutorul căruia să gestioneze contribuțiile financiare ale statelor participante;
27. constată că, în cadrul acestui sistem CMFC planificat, fiecare stat participant poate opta să verse întreprinderii comune TDE contribuțiile financiare care îi revin la nivel de proiect pentru beneficiarii stabiliți în statul respectiv; observă că, în cursul acestui proces, fiecare stat participant are și un drept de veto cu privire la toate chestiunile care privesc utilizarea contribuțiilor sale financiare naționale vărsate întreprinderii comune TDE pentru candidații stabiliți pe teritoriul său respectiv, în conformitate cu normele financiare și de concurență ale Uniunii; constată că, astfel, statul participant în cauză are posibilitatea de a decide, în funcție de prioritățile strategice naționale, dacă să sprijine sau nu un beneficiar național al unui proiect de cercetare și inovare selectat și aprobat;
28. constată, în plus, că întreprinderea comună TDE va trebui să execute plățile de cofinanțare pentru toate statele participante care aleg să-i încredințeze contribuțiile lor financiare; observă că Întreprinderea comună va trebui să gestioneze și să monitorizeze două procese alternative de susținere a unor acorduri administrative cu statele participante; reține că ANF din fiecare stat participant trebuie să semneze un acord administrativ cu întreprinderea comună TDE fie pentru a-i încredința acesteia plata contribuțiilor naționale, fie pentru a coordona acordurile privind transferuri de fonduri naționale pentru plățile efectuate către beneficiari și raportarea privind contribuțiile;
29. ia act de preocuparea Curții că resursele suplimentare de care întreprinderea comună TDE are nevoie pentru implementarea sistemului CFMC planificat nu au fost evaluate de către Comisie și nici nu au fost incluse în estimarea inițială a întreprinderii comune TDE privind resursele de personal necesare pentru executarea programului Orizont Europa; se declară de acord cu Curtea că această lipsă de planificare în introducerea sistemului CFMC, coroborată cu situația personalului și lipsa de instrumente informatice și de sprijin pot avea consecințe negative asupra desfășurării programelor derulate de întreprinderea comună TDE, precum și asupra obținerii de contribuții din partea celorlalți membri și remarcă că, dacă CMFC va trebui operat manual, acest lucru va necesita un consum mare de resurse umane; invită întreprinderea comună TDE și Comisia să informeze autoritatea care acordă descărcarea de gestiune cu privire la viitoarele evoluții.